

Børne U.N.I
Valdemarsgade 14
1665 Kbh. V.

Tilsyn Børne U.N.I d. 27. februar og 28. februar 2018

Dette skoleårs tilsyn har fundet sted over 2 hele skoledage. Skema var på forhånd fremsendt, således at den tilsynsførende kunne orientere sig i muligheder for overværede timer. Om morgenen den første og anden tilsynsdag besluttede jeg sammen med skolens leder, hvilke timer jeg skulle overvære.

Skolens daglige undervisning er i almindelig karakteriseret ved projektarbejde; de 2 besøgsdage falder i år på skoledage med mere 'almindeligt' skema.

Generelt handler tilsynet om at vurdere om 'Skolens samlede undervisning ud fra en helhedsvurdering står mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen (Lov om frie grundskoler)'.

Fokus vil i den forbindelse være på elevernes faglige udbytte, lærernes planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen, lærer-elevrelationen, elev-elevrelationerne, samspil og ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse.

Den tilsynsførende skal overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan inddeles i – de humanistiske fag, de naturfaglige fag og de praktisk/musiske fag. Fagene dansk, matematik og engelsk skal som udgangspunkt være på skemaet.

Tilsynsdag 1 – tirsdag d. 27. februar:

Der er **morgensamling** hver af ugens 5 dage på Børne U.N.I.

Dejligt at dette 'klassiske' fænomen lever i fuldt flor her på skolen med den samlende og energigivende kraft en sådan samling har. Det er et godt fundament for en kommende lærerig og udviklende skoledag.

I dag synger vi 'I østen stiger solen op'. Det gør vi, fordi 2. klasse har arbejdet med salmen. Bagefter – og som udtryk for skolens mangfoldighed og spændvidde – synger vi noget ganske andet – nemlig 'Haj-sangen'. Der er kropslig aktivitet i form af bevægelse indbygget i denne sang som forestås af en meget engageret og inspirerende lærer. Og nu ved vi, at der også findes en oldemor-haj ...

Første besøg er i **9. klasse (SOB)**, der har **matematik**. Eleverne sidder fra timens start spredt i lokalet; ikke alle er mødt op til timens start men dukker op undervejs og finder på plads.

Tilsyneladende en accepteret adfærd – eller hvad?

Temaet er den retvinklede trekant, der introduceres af en levende og fagligt engageret lærer. Der arbejdes med vinkelsum, hypotenuse, kateter, spidse vinkler – og ja Pythagoras.

Levende undervisning der skifter mellem gennemgang på tavle, korte instruktioner, parøvelser og øvelser på gulvet. Sidstnævnte giver rigtig gode muligheder for nye møder, gensidig inspiration og anderledes drøftelser.

Eleverne anvender flittigt computeren og finder opgaver på en hjemmeside valgt af lærerne. Jeg ser en god balance mellem manuel undersøgelse af den retvinklede trekant og de digitale muligheder. Der er 2 lærere i klassen; de er fagligt velforberejede og har et godt samspil. Og deres engagement er i top.

Jeg oplever et stort engagement hos størstedelen af eleverne karakteriseret ved spørgelyst og lyst til at gå på opdagelse i de stillede opgaver. At eleverne er vant til og i stand til at arbejde selvstændigt med opgaver kan hurtigt konstateres. Demokratisk dannelse er i spil. Rar omgang eleverne imellem og et helt naturligt samspil mellem drenge og piger

Jeg går videre til **7. klasse (LOB)**, der har **dansk**.

Programmet ser således ud: Mindfulness, snak om skitur, Lilleskolernes parlament, musikvideoer og månedens bog. En absolut motiverende mangfoldighed.

Jeg hæfter mig ved arbejdet med musikvideoer; eleverne ser og hører gruppen Foster The People's 'Pumped up kicks' efterfulgt af lærerens spørgsmål. Efterfølgende drøfter elever i bordgrupper bl.a. spørgsmålene 'Hvad er en musikvideos opgave?' 'Hvad kan musikvideoer minde om?' Efterfølgende er eleverne på gulvet for at udveksle svarene med de andre elever, således at man snakker med én og går videre til en anden. Evalueringen af denne øvelse byder på udsagn som 'Spændende at høre fra andre' og 'Rart kun at skulle sige det til én og ikke til hele klassen'.

Jeg hæfter mig ved lærerens tagen ledelse og involvering, der består i en klar instruktion, hvorefter processen mere og mere overlades til eleverne. Læreren er dog tæt på eleverne og er til rådighed ved behov – og griber også selv ind, når elevernes proces går i gang. En rigtig god balance mellem nærhed og distance. Og en god måde at fornemme elevernes faglige udbytte på.

Efterfølgende et kort besøg hos **4. klasse (SME)**, der har **idræt**. Jeg kender ikke den igangsatte aktivitet men forespurgt får jeg at vide, at aktiviteten hedder Quidditch – en leg fra Harry Potter som hekse og troldmænd spiller. Alle elever deltager – en enkelt har meldt sig ud – og det skinner klart igennem at stort set alle elever er optaget af legen. Stor bevægelsesglæde og engagement – og et godt samarbejde og samspil mellem drenge og piger. Og en lærer der har styr på det anderledes pædagogiske rum som en idrætshal må siges at være.

Efter spisepausen er jeg igen i **9. klasse (SOB)**, dvs. et ½ hold, da den anden del af klassen har fysik. Holdet har **biologi** og skal efter nogle indledende øvelser opleve en prøvesituation ved at arbejde med FP9 med temaet 'Mennesket, krop og sundhed'. Eleverne arbejder koncentreret med den stillede opgave, efterfølgende gennemgår læreren prøvesættet og elever gør op hvor mange rigtige de har fået. Faglighed, selvstændighed og forsøg på fordybelse er det, jeg ser.

Til sidst på dagen er jeg til **engelsk i hhv. 8. (SOB) og 9. klasse (SOB)**.

8. klasse har set filmen 'Shakespeare in love' og arbejder på computeren med Shakespeares liv. Elever arbejder i grupper på 4 og arbejdsindsatsen er præget af koncentration og fordybelse. Efterfølgende introduceres Henrik d. 8. og eleverne skal til næste gang være interviewere og lave et interview med Henrik d. 8. og én af hans koner. Meget spændende og lærerigt perspektiv – jeg ville gerne have hørt de interviews, der kom ud af denne aktivitet.

Det springer i øjnene, at alle aktiviteter foregår på engelsk fra både elev- og lærerside. Og dette kan nok kun gennemføres ved en engageret lærers faglighed og ihærdighed.

9. klasse arbejder med temaet 'It's a hard life' om hvordan det er at arbejde i en mine. Eleverne forbereder i grupper præsentationer af oplæg om børn, kvinder, olielamper mv. Og så skal klassen snart på tur til Birmingham og med egne øjne se en mine.

Også her foregår alle lærer- og elevaktiviteter så vidt muligt på engelsk. Rigtig godt.

Tilsynsdag 2 – onsdag d. 28. februar:

Jeg deltager også i **morgensamlingen** denne dag. Og heldigvis!

Det er bogstavelig talt et festfyrværkeri! For samlingen slutter af med fejring af de elever, der lige har haft eller lige straks har fødselsdag. En pige har fødselsdag d. 29. februar og den griber læreren i luften om end andet var planlagt.

Fænomenet skudår kommer nu i fokus og eleverne skal forsøge at forklare hvad et sådant år er for noget. Mange gode indlæg – og læreren giver heldigvis ikke op før vi har fået en ordentlig forklaring, dvs. det med jordens roter om solen og det at spare ¼ dag op hvert år som så udløses hver 4. år.

Endnu en farverig og energigivende start på skoledagen.

Men allerførst synger vi 'Her bor jeg' – den gode gamle Lotte Kærså klassiker!

Første besøg er hos **0. – 1. klasse (YNG)**. De 2 klasser har **dansk** og starter med at være samlet; 46 – 47 elever som sidder stille og roligt på gulvet i ca. ½ time – overraskende og imponerende.

Først dagens program på tavlen efterfulgt af navneopråb. En elev har fødselsdag på søndag og hun kommer op og fortæller, hvordan hun plejer at blive fejret. Og så tager vi den fødselsdagssang med instrumenterne.

Eleverne har været på tur og skal i dag designe og tegne tårne. En elev forklarer, hvad det er at designe. Tegneriet starter med en skitse – hvad dette er forklares også af en elev. 'Omrids, øve sig – tegning og prøve sig frem'. Skitserne bliver farvelagt og bliver til tegninger af tårne, der klippes ud og hænges op.

Denne form for elevinvolvering handler om læring, medinddragelse og betydningsfuldhed; kvaliteter der gennemsyrrer undervingen i 0. – 1. klasse og undervisningen på skolen i almindelighed.

Lokalet er indbydende og der er en 'afslappet' orden. Der er et system til elevernes skoletasker, således at disse hurtigt kan findes; dette gælder også i garderoben. Orden i omgivelserne giver nok også orden i hovedet!

Konstruktiv og rar småsnakken eleverne imellem når tiden er til det; god balance i lærer-elevrelationen hvad angår nærhed – distance.

Inden udepausen er der snak om 'Åbne lege', hvor nogle elever byder ind med hvad de vil lege og læreren spørger ind til hvem der vil være med til disse lege. Så alle ved hvad der skal ske, når udepausen går i gang. En rar fornemmelse for eleverne at starte pausen med.

Efterfølgende deltager jeg i **engelsk i 2. klasse (LME)**. Eleverne sidder på gulvet uden for lokalet og programmet for timen gennemgås – en måde at skabe fokus og ro på inden eleverne går ind i klassen.

Temaet er først 'Home from school'; hvad laver man egentlig efter skoletid? Et par elever er ikke helt med på at timens tema er startet men ved hjælp af stor og imponerende lærertolerance går disse elever i gang.

Efterfølgende skal eleverne evaluere deres Ægyptens-projekt; dette sker bl.a. i makkerpar med 'Hvad var mest spændende ved projektet?' Når elevernes snakken med hinanden bliver for høj lykkes læreren ved hjælp af forskellige klappemåder at få opmærksomhed og talero.

Videre i makkerpar: 'En eller flere ting om Ægypten som jeg ikke vidste i forvejen?' og 'Hvis vi havde mere tid til at få viden om Ægypten, hvilken viden skulle det så være?'

'Tak for et godt projekt' siger læreren til eleverne. Og det med at sige tak til eleverne høres flere gange i løbet af tilsynsdagene.

Derefter **matematik i 2. klasse (LME)**. En time med klar lærerinstruktion og selvstændigt elevarbejde. Små mønstre skal kopieres ind i større rammer. Elever på vildveje og væk fra det faglige fokus, bringes nænsomt og bestemt tilbage på aktiviteternes planlagte vej.

Videre til **dansk i 5. klasse (SME)**. Jeg er kort tid i klassen og overværer en spændende aktivitet, hvor eleverne skriver digte.

God balance mellem fælles instruktion og selvstændigt arbejde.

En balance der kendetegner mange af tilsynsdagenes aktiviteter.

Og til sidst **dansk i 8. klasse (SOB)**. Om science-fiction; en time med tydelig struktur i form af lytning, skrivning og drøftelse i grupper.

Endnu en time med afstemt balance mellem lærerstyring og elevinvolvering – bundet sammen af lærerens professionelle fornemmelse for elevernes hjælpe-behov.

Helhedsindtryk:

Det der generelt falder i øjnene på de 2 tilsynsdage på Børne U.N.I er det faglige niveau, lærer-elev relationen, elev-elev relationen, demokratisk dannelse og ligestilling mellem kønnene.

De overværede timer er båret af høj **faglighed** – det skinner tydeligt igennem at det handler om elevernes læring og udvikling. Lærerne er velforberejede og fagligt kompetente, hvilket giver sig udtryk i den set faglighed hos eleverne.

Lærerne anvender forskellige undervisningsformer (tavleinstruktion, oplæsning, mentor mv.) og lægger i gennemførelsen af undervisningen vægt på elevernes forskellige arbejdsformer (mere eller mindre elevstyret og selvstændigt). Ligeledes anvendes forskellige organisationsformer (eleverne arbejder alene, i par, i grupper mv.)

Der anvendes i de overværede timer relevante og alderssvarende materialer.

Lærer-elev relationen er båret af den klassiske skelnen mellem ligeværdighed og asymmetri. Det er ligeværdige mennesker, der mødes for at løse den opgave, der handler om at eleverne skal lære og udvikle sig og det er tydeligt, hvem der er den mervidende (noget andet end bedrevidende) og som leder og bestemmer. Lærerne er autoriteter – og tør være det. Eksistensen af sådanne være-

og bæredygtige relationer betyder så også at lærerne kan lade eleverne arbejde selvstændigt – med de afstikkere der må være for de få elever for hvem dette er nyt. Forskellighed respekteres – på en dør til et af klasselokalerne står:

Hvad angår **elev-elev relationen**, dvs. samspillet mellem eleverne, opleves en meget behagelig og konfliktfri omgang eleverne imellem. Samspillet er i de overværede faglige sammenhænge præget af hjælpsomhed og imødekommenhed. Lærerne omtaler ligeledes tilstedeværelsen af en sådan omgangsform eleverne imellem i mere 'løse' og sociale sammenhænge i løbet af skoledagen.

Det er tydeligt, at eleverne primært opfattes som mennesker og at der på ingen måde gøres forskel på drenge og piger. Der må absolut siges at være **ligestilling mellem kønnene** i de sammenhænge som tilsynet har givet anledning til.

I foråret 2016 blev foretaget et par lovændringer i friskoleloven og tilhørende bekendtgørelser. Med lovændringen er begrebet **demokratisk dannelse** blevet skrevet ind i friskoleloven, således at der nu fremgår følgende:

'Skolerne skal efter deres formål og i hele deres virke forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes demokratiske dannelse og deres kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene' (frihed- og folkestyrekravet).

Demokratisk dannelse er således en størrelse, der skal leve sit liv og mere eller mindre kunne ses og opleves i alle sammenhænge i den daglige skoledag. Frihed under ansvar, respekt og ligestilling mellem kønnene er de væsentligste værdier i denne sammenhæng og er alle værdier, der i årets tilsyn ses i såvel lærer – elevrelation og elev – elevrelation udtrykt ved sprogbrug, samarbejde og selvstændighed under ansvar.

Konklusion:

Det må være dejligt at være elev på Børne U.N.I! Og det ser ud som om det er det. Det, der bl.a. gør det dejligt, er en inspirerende og kvalificeret lærergruppe. Være, kunne og gøre er måske brugbare begreber i denne sammenhæng; en lærer skal **være** noget, dvs. i sin væren kunne skabe være- og bæredygtige relationer til elever, forældre og kolleger, en lærer skal **kunne** noget, dvs. kunne sit fag og en lærer skal **gøre** noget, dvs. kunne planlægge, gennemføre og evaluere sin undervisning.

Det kan lærerne på Børne U.N.I og det får betydning for elevernes læring og udvikling.

Tilsynserklæring:

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg som tilsynsførende konkludere, at

- undervisningen i dansk, matematik og engelsk står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

- skolen forbereder eleverne til at leve i et demokratisk samfund med frihed og folkestyre
- undervisningssproget er dansk
- skolen har ikke modtaget donationer i regnskabsåret 2017.

Henrik Fischer
Tilsynsførende
Marts 2018